

suferința fizică. Dan Tudor a spus ce trebuia spus: două violențe care se confruntă nu-și oferă nici o șansă. Cornelia Nicolescu (*Maggie*), Mirela Popescu (*Terry*), Lia Deaconu (*Patricia*) fac ca spectacolul să fie captivant de la un capăt la altul. Un juriu (Radu Iordănescu, Radu Zarafescu și subsemnatul) a acordat acestui spectacol Premiul pentru cel mai bun spectacol la mare luptă cu *Autobahn* de la Timișoara. Alte premii: **Mihai Bica** pentru interpretare masculină (Cerșetorul din *Taina cerșetorului* de Costin Manoliu), **Andreea Samson** (Premiul de interpretare feminină pentru Jill din *Fluturii sunt liberi* de la Teatrul Mic), **Alexandru Dabija** (Premiul pentru regie pentru *Trei surori* la Teatrul Toma Caragiu din Ploiești), **Alina Herescu** (Premiul pentru scenografie, *Autobahn*, Teatrul Național Timișoara). O impresie foarte bună au lăsat sârbii de la Teatrul „Joachim Vujici” din Kraguevac care au jucat o piesă de Odon Von Horvath (**Hotel Belvedere**). Actorii antrenați de regizorul Dragan Jakovlevici joacă modern, deși sunt și ei, ca românii, trăiriști crescuți la școala lui Stanislavski. Atmosfera era asemănătoare cu aceea din *Tango* de Mrožek și compoziția regizorală, în final, foarte ingenioasă.

Marinela ȚEPUȘ

Lușoi

Festivaluri în fel și chip

Sunt multe festivaluri de teatru în România. Nu avem a ne plânge. Aproape că nu mai ai ce inventa. E drept, unele au anvergură națională (cele mai multe), altele (cele mai puține), internațională (Festivalul „Shakespeare” de la Craiova, Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu) și câteva abia de sunt (re)cunoscute la nivel local. E benefic pentru toată lumea faptul că autoritățile locale susțin asemenea manifestări. În felul acesta, locuitorii urbei care beneficiază de un asemenea eveniment pot fi la curent cu mișcarea teatrală, pot cunoaște creații ale mai multor regizori, ale mai multor teatre, pot vedea nume noi de actori. Și toate, într-un scurt interval de timp. Dacă la aceste festivaluri, în afara reprezentațiilor, mai sunt prezenți și jurnaliști, cronicari, televiziuni, radiouri... cu atât mai bine pentru toată lumea. Se va face o publicitate corespunzătoare nu doar evenimentului, ci și instituției care-l organizează și, evident, orașului.

Susțin, prin urmare, ideea că nici un festival de teatru nu e de prisos. Asta nu înseamnă că pot fi prezentă la toate. În general, sunt câteva pe care nu doresc să le pierd. Și nu trebuie să fie neapărat cele mai de anvergură. În general sunt acelea ale căror selecție nu mă dezamăgește, ale căror gazde consider că se poartă impecabil cu toată lumea, ale căror spectacole s-a întâmplat să nu le văd înainte (măcar unele dintre ele). De altfel, așa cred că procedează toți oamenii de teatru. Selecția se face (și) după afinități.

Printre festivalurile a căror fidelă admiratoare rămân se numără, firesc, cel de la Craiova, cel de la Sibiu, cel de la Brașov (de Dramaturgie Contemporană), cel de la Reșița (Colocviul Național de Regie), cel de la Buzău (Gala Noilor Generații – *Capul de... Regizor*, din a cărei echipă de proiect am făcut parte

încă de la început). Din acest an se mai adaugă unul: **Festivalul Internațional de Teatru de la Lugoj**, care are loc o dată la doi ani (în perioada 28 septembrie – 1 octombrie), și este al teatrelor de amatori.

Cunosc Teatrul Municipal „Traian Grozăvescu“ de vreo 25 de ani, adică de pe vremea când și eu cochetam cu teatrul de amatori în calitate de interpretă. Concuram, adesea, cu colegii din Lugoj și, tot, adesea, eram nevoită să le recunosc superioritatea (seriozitate, talent, profesionalism, disciplină). Poate că toate acestea au și ajutat această instituție să existe și după 1990. Și e bine că se întâmplă așa. Acolo se lucrează cu actori amatori, dar în regim profesionist (pe o scenă bine dotată tehnic, cu regizori recunoscuți). Sigur că meritul principal îl are animatorul de o viață al acestui teatru, profesorul **Nicolae Blidaru**, și mica lui trupă. Sigur că fără această mână de oameni, entuziaști, nu doar talentați, nimic n-ar mai fi azi. Dar însă este. Este un loc unde se scot premiere și se joacă pe parcursul mai multor stagioni, este locul unde se desfășoară diverse activități culturale, nu doar de teatru și este locul unde am descoperit acest festival, ajuns la a VIII-a ediție. În adevăratul cuvânt, *internațional*. Cu trupe venite din Germania, Franța, Austria, Serbia, Coreea de Sud, Italia și, firește, România. Cu reprezentații mai bune și mai proaste. Dar cam la toate festivalurile sunt și lucruri mai puțin izbutite. Cu o organizare perfectă. Cu sălile, în general, pline. La deschidere, chiar arhiplină. Nu puteai arunca un ac. E drept, era vorba chiar de o premieră lugojeană, cu **Căsătoria** de N.V. Gogol, în regia Ancăi Maria Colțeanu. M-a impresionat receptivitatea spectatorilor. Mulți, dar mereu atenți, aplaudând cu măsură, acolo unde chiar era de aplaudat, râzând când era ceva de râs. N-am putut decât să constat, că, în timp, această instituție și-a cultivat publicul, pe care și-l păstrează cu grijă. Am remarcat, de asemenea, grija pentru repertoriu (și al teatrului, și al festivalului). Piese extrem de variate ca scriitură și dramaturgi renumiți. Din toate generațiile. Din dramaturgia românească și cea universală. Acest festival, realizat cu o sumă incredibil de mică, poate să concureze cu oricare manifestare de gen. Are toate atuurile. Poate doar că ar fi necesară o campanie publicitară mai intensă. Poate că ar fi bine să renunțăm la prejudecăți și să apreciem, cu onestitate, ceea ce se face, fără să mai fim atenți la ceea ce se spune despre teatrele de amatori. Amator, în anul 2006, nu mai înseamnă „Cântarea României“, expirată în 1989. Teatrul de Amatori, atât cât mai există, se face din nevoia de exprimare a unor oameni cu profesii (din cele mai) diferite, din nevoia lor de a fi laolaltă și de a comunica. Adesea, teatrul de amatori există într-un oraș și din nevoile localității respective, care nu beneficiază de o trupă profesionistă. Văzându-i de câteva ori pe interpreții lugojeni, pot spune, cu mâna pe inimă, că le lipsește doar diploma, nu și calitatea de artist. Premiera lor cu **Căsătoria** a avut ținută, momente de adevărată savoare, scene de un comic sfătos, niciodată penibil, niciodată vulgar. Jocul lor a fost nuanțat, atent strunit. Le lipsea numai rodajul, care vine prin repetiții. Să nu uităm că timpul, la amatori, este drămuț. Se repetă cât se poate, fiecare având altă profesie, alt serviciu. Mai avea și unele burți, despre care știau și pe care urmau să le reducă. Sper că la această oră, **Căsătoria** să se joace tot cu săli pline, iar artiștii lugojeni să fie aplaudați cu entuziasm. Ca la premieră. Sper ca domnul Nicolae Blidaru să aibă forța de a conduce această instituție ani mulți de aici înainte. Pentru că, nu știu de ce, cred că fără dumnealui teatrul acela s-ar stinge. Echilibrul, onestitatea, modestia, rafinamentul, cultura acestui om contribuie substanțial la continuitatea unui fenomen aproape dispărut în România, acela al teatrului de amatori.